

לימוד והנצחה לעילוי נשמות שלמה וישי קרויזר ז"ל
 אחים יקרים ואהובים אשר עלו יחדיו בסערה לגנזי מרומים
 מתוך אתר שי לשי" : shayleshay.co.il

פרשת נִשְׁלַח — קבורת רחל

בפרשת השבוע מסופר על מותה של רחל אימנו וקבורתה: "וַתָּמָת רַחֵל, וַתִּקָּבֶר בְּדֶרֶךְ אֶפְרַתָּה הַיְּהוּדִית לְחֶם. וַיִּצַב יַעֲקֹב מִצְבָּה עַל קִבְרָתָהּ, הִיא מִצְבֵּת קִבְרַת רַחֵל עַד הַיּוֹם." (לה יט-כ). רחל נפטרה זמן קצר אחרי שיעקב חזר לארץ ישראל מחרן. מדוע היא לא זכתה לחיות שנים רבות בארץ ישראל?

תשובה לכך ניתן למצוא בדברי הרמב"ן (בראשית כו ה; ויקרא יח כה): "חז"ל אומרים שהאבות קיימו לא רק את המצוות שה' ציווה אותם, כמו ברית מילה, אלא את כל מצוות התורה אף על פי שעדיין לא ניתנה התורה. אברהם אבינו "למד את כל התורה כולה ברוח הקודש... ושימר אותה כולה כמי שאינו מְצַנֵּה ועושה". ואולם, קיום כל המצוות של האבות היה רק בארץ ישראל, ולא בחוץ לארץ. לכן, בחרן התיר יעקב לעצמו לשאת גם את רחל בנוסף ללאה אחותה, אבל כשחזר יעקב לארץ ישראל וחזר לקיים את כל התורה, חל עליו איסור נשיאת שתי אחיות, ולכן החל מעלייתם ארצה פרש יעקב מרחל, שהייתה האחות שנשא יעקב ב"איסור אחות אישה", ובסופו של דבר גילגל ה' את האירועים כך שרחל תמות בדרך בלידת בנימין, וכך ניצל יעקב ממצב שבו הוא נשוי לשתי אחיות בארץ.

מקום מיתת רחל וקבורתה מתואר בפרשתנו בלשון מיוחדת: "וַיְהִי עוֹד פְּגַרְתָּ הָאָרֶץ לְבֹא אֶפְרַתָּה" (לה טז). מה פירוש "פְּגַרְתָּ אָרֶץ"?

הרמב"ן כתב בפירושו שכברת ארץ היא מידת אורך גדולה, מרחק של כמה שעות הליכה, ו"פְּגַרְתָּ אָרֶץ" לְבֹא אֶפְרַתָּה" הכוונה היא שיש מרחק של כמה שעות הליכה בין מקום קבורת רחל לבית לחם. אבל, במהדורה המעודכנת לפירוש הרמב"ן הוא הוסיף: "עכשיו שזכיתי ובאתי אני לירושלים, שבח לא-ל הטוב והמיטיב, ראיתי בעיני שאין ממצבת רחל לבית לחם אפילו מיל", כלומר, המרחק ביניהם הוא פחות מקילומטר, ולכן הוא חזר בו מהפירוש שכתב בחוץ לארץ.

ומדוע נקברה רחל בדרך ולא במערת המכפלה?

עונה על כך הרמב"ן (בראשית מח ז) לפי הסברו הנ"ל, שיעקב התבייש בהיותו נשוי לאחיות, ולא רצה להנציח זאת בקבורה משותפת שלו עם שתי נשותיו האחיות במערת המכפלה, שלא ישאלו אותו אבותיו הכיזד היה נשוי לשתי אחיות.

הסבר נוסף לקבורת רחל בדרך כותב רש"י בפירושו לפרשת ויחי (מח ז). אמר יעקב ליוסף: "דע לך שעל פי הדיבור קברתיה שם, שתהא עוזרת לבניה, שכשיגלו לבבל יעברו דרך מקום קבורת רחל והיא תבקש

ארץ ישראל אמונה טהרת המשפחה בית המקדש פרשת שבוע תנ"ך

לימוד והנצחה לעילוי נשמות שלמה וישי קרויזר ז"ל
 אחים יקרים ואהובים אשר עלו יחדיו בסערה לגנזי מרומים
 מתוך אתר שי לש"י : shayleshay.co.il

רחמים עליהם", וכמו שנאמר בירמיהו (לא יד) "פה אָמַר ה': קוֹל בְּרָמָה נִשְׁמָע, נְהִי בְּכִי תִמְרוּרִים, רָחֵל מִבְּכָה עַל בְּנֵיהָ, מֵאַנְהָ לְהִנָּחֵם עַל בְּנֵיהָ כִּי אֵינָנּוּ".
 יהי רצון שנזכה במהרה לקיום דברי הנחמה של הקב"ה (שם טו–טז): "פֹּה אָמַר ה': מְנַעֲי קוֹלְךָ מִבְּכִי, וְעֵינַיִךָ מִדְּמָעָה! כִּי יֵשׁ שָׂכָר לְפַעֲלֹתֶיךָ, נְאֻם ה', וְשָׁבוּ מֵאַרְצוֹ אוֹיְבֶיךָ, וְיֵשׁ תִּקְוָה לְאַחֲרֵיתֶךָ, נְאֻם ה', וְשָׁבוּ בָנִים לְגְבוּלָם".